

de goede mensen

Zijn mensen.

De pijl had zich in zijn linkerzij geboord en was daar afgebroken. Met opeengeklemden kaken en zijn ogen dicht deed hij zijn best om de pijn te bedwingen en het niet uit te schreeuwen. Op de vliering van het kleine, brandende huis voelde Bernard de Laroche de zweetdruppels langs zijn slapen glijden. Hij haalde diep adem en probeerde geen geluid te maken. Hij hoorde ze nog steeds, beneden, zo dichtbij. Hun wapenrusting kletterde bij elke stap die ze zetten. Hij klemde zijn beide vuisten rond het gebroken uiteinde van de pijl, zette zijn tanden op elkaar en gaf er een ruk aan. Meteen schoot er zo'n hevige pijn door hem heen dat hij de schacht instinctief losliet. De pijl was onmogelijk te verwijderen. Te pijnlijk. De pijlpunt verscheurde zijn ingewanden. Hij sloeg zijn handen voor zijn gezicht en beet hard op zijn vingers om de pijn te verbijten, huilend als een kind. De snikken die hij onderdrukte vormden een pijnlijk brok in zijn keel. Maar het was niet de lichamelijke pijn die hem zulke hete tranen ontrukte.

Hoe lang kon hij hier nog blijven? Het werd zo gruwelijk heet... Langzaam draaide hij zijn hoofd en keek om zich heen. Tussen de planken van de vloer zag hij rook opstijgen. Binnenkort zou de hele vliering in brand vliegen en ongetwijfeld instorten. Beneden op straat hoorde hij de luide bevelen van een officier, het geknetter van vlam-

men en de kreten van de andere bewoners die afgeslacht werden... Zijn mensen.

Zijn gezin. Zijn vrouw en zijn zoontje. Deel van hemzelf. Het beste deel van hemzelf: de zin van zijn leven. Die band, die zo bijzonder en zo sterk was en waarvan hij de kracht pas echt had leren kennen op de dag dat zijn zoon werd geboren. Die dag had hij de hand van zijn vrouw vastgehouden, terwijl er heel andere tranen in zijn ogen opwelden. En nu was zij er niet langer, net zomin als zijn kind.

Hij had hen niet kunnen redden. Voor zijn ogen waren ze gestorven. Hun levens waren hun ontstolen, uitgedoofd, in minder dan een tel. Eén tel, die de rest van zijn leven zou voortduren. Want dat leven eindigde hier. Wat hem nog restte, was geen leven meer. Nauwelijks nog een hartenklop, een knipperend ooglid, elkaar opvolgende woorden die hij niet meer zou horen. Het liefst zou hij ook nu sterven. Maar niet door de hand van degenen die zijn vrouw en zijn kind hadden vermoord, nee. Die handen moest hij overleven, zodat de haat en de minachting die hij voor hen voelde zich zou vertalen in een laatste uiting van verzet: de weigering om aan hun voeten te sterven. Vechten zou hij niet, maar hij weigerde te sterven.

Hij moest vluchten.

Hij wentelde zich op zijn rechterzij, trok zijn knieën op naar zijn borst en probeerde overeind te komen. Elke beweging was een marteling, maar hij had geen keus. Als hij hier bleef, zou hij verbranden, of verpletterd worden onder het puin. Hij legde een hand tegen de stenen muur naast zich, groef zijn nagels in de voegen en wist zich omhoog te hijsen. Hij keek even omlaag. Op zijn kleren en op de grond had het bloed overvloedig gestroomd. Hij hijgde, wist zijn ademhaling tot rust te brengen en wankelde toen naar het kleine dakraam, dat uitkeek op de hoofdweg. Meteen deinsde hij weer achteruit. Ze stonden er nog, vlak onder het raam, hij had nog net een glimp van hun uniform opgevangen. En van de vele lijken die aan hun voeten lagen, verspreid in de straat.

Vuur zuivert niet. Nee. Het doodt. Het heeft de mijnen gedood. Net als de Nevels zijn wij door een priester geofferd op de brandstapel van het dorp. Wij zijn net zoals de Nevels. We sterven uit, de een na de ander. En net als zij kunnen wij niets doen. Niet eens overleven.

Maar ik moet het proberen. Ik moet levend uit deze hel zien te komen, en dit gaan vertellen. Ik zal de hele wereld vertellen hoe je gestorven bent. Hoe ons kind gestorven is. En waarom. Waarom?

Bernard de Laroche begreep dat hij steeds minder kans had om te ontkomen naarmate hij langer wachtte. Toen hij de eerste vlammen zag opblaaien aan de andere kant van de zolder, keerde hij zich om en liep naar de verste muur. Daar zat een opening om voorraden omhoog te brengen. Eronder lag een verlaten steeg. Hij ging op de rand van de vliering zitten, verzamelde zijn laatste krachten en liet zich vallen.

Het waren de nadagen van de zomer van het jaar 1154; de oogst was net binnen.

Vroeg in de ochtend waren ze de vestingstad Nabomar binnengekomen, even nadat de top van de hoge oranjerode vestingwallen oplichtte in de eerste zonnestralen. In looppas waren ze door de stad getrokken, de een na de ander, hun vlammeende toortsen laag over het plaveisel slepend in hun gestrekte armen, als een insectenkolonie die een mierenhoop beklimt. Hun witte mantels wapperden in de ochtendbries. Even was alles stil geworden, drukkend stil, de stilte die de bliksem van de donder scheidt. Fier rechtop hadden ze in een kring staan wachten, de wijk van de Tour du Nord omsingelend. De vlammen aan het uiteinde van hun toortsen knetterden, gromden bij elke vlag van de kille noordenwind, de tramontane, maar hun handen beefden geen moment.

Slechts één blik werd er uitgewisseld, en toen vloog de stad in brand. Precies toen de eerste zonnestralen de grote stenen stad in lichtertlaaie zetten.

Eerst hadden ze de hoge Tour du Nord in brand gestoken. Vervolgens waren de vlammen overgesprongen op de naburige huizen, zonder enig onderscheid. Toen de eerste kreten opklonken, hadden de vlammen de top van de toren al bereikt, en mannen en vrouwen sprongen eruit en lieten zich in de diepte vallen.

Ze hadden de wijk omsingeld en de bewoners verhinderd om te ontsnappen; sommige vluchtelingen hadden ze het hoofd afgehakt, anderen hadden ze teruggestuurd, de vlammen in. Hun zwaarden

houwden meedogenloos om zich heen en weerkaatsten het gele licht van de enorme brand, voordat ze in opspattende fonteinen bloed hun ledematen afhakten. Er werden enkele pijlen afgeschoten, die in de zwarte rook verdwenen. Het bloedbad was nog nauwelijks begonnen.

Voor het middaguur was de hele wijk nog slechts een grote kadaverkuil, bezaaid met puin en ruïnes. De weerzinwekkende stank van verbrande lichamen walmde door de stad en de rook in de stegen verborg de kleur van de hemel. Het was onmogelijk te zeggen of het dag of nacht was. Te midden van de rookwolken hulden de laatste overeind staande muren zich in rouwzwart roet. Hier en daar stak de verkooldde huid van lijken uit de ashopen, een arm, een been, een smekend uitgestoken hand...

Tussen de puinhopen snikten nog enkele ongelovige overlevenden. Hun tranen trokken lange sporen op hun wangen, als strepen zwart bloed. Ze zaten roerloos en zwijgend geknield, met gebogen schouders, alsof ze hun beurt afwachtten.

De soldaten van de stad waren dus niet tussenbeide gekomen. Ze waren gewaarschuwd voor de aanval en hadden bevel gekregen om hun eigen binnenstad niet te verdedigen. Ze hadden het laten gebeuren, machteloos tegenover dit sinistere schouwspel, stikkend van de woede die in ieder van hen oplaaide. *Bevel van de prelaat*. Dezelfde prelaat die de mensen die hij nu liet afslachten, ooit in Nabomar had verwelkomd. De *Bons Hommes*, de ‘Goede Mensen’. Die de Kerk ‘kettters’ noemde.

Nooit werd bekend hoeveel Bons Hommes er die dag stierven in de vlammen. Honderden, in ieder geval. Misschien wel duizend. Complete families, kleine kinderen... de hele religieuze gemeenschap die daar sinds enkele jaren was gegroeid, beschut – meenden ze – tegen de vervolgingen die verder weg georkestreerd werden door de kerkelijke instanties van Gallica.

De Goede Mensen van Nabomar zouden dus als voorbeeld dienen. De trotse hoofdstad van het graafschap Tolsanne viel als eerste, omdat die het symbool was van de ketterij die de Kerk beweerde te bestrijden. En die stad zou niet de laatste zijn, want nog nooit was de wil om deze afvalligen te vernietigen zo sterk geweest. Deze nieuwe

kruistocht diende te veel verschillende belangen om niet tot het einde door te zetten: de volledige uitroeiing van alle Bons Hommes. Livain VII, koning van Gallica, Zijne Heiligheid paus Nicolaas IV en Pieter Venerabilis, abt van Cerly, iedereen had er baat bij. En samen hadden zij de Militie van Christus opdracht gegeven om de Tolsanne te ont-doen van die naar religieuze onafhankelijkheid strevende afvalligen. Met alle mogelijke middelen.

Achter de vlammen verscheen een gestalte op het grote plein van Nabomar. De lange man was op het voorplein van zijn paard gestegen en ging op een laag stenen muurtje staan. Hij bleef een tijd gering-schattend naar het schouwspel staan kijken en wendde zich toen langzaam om naar een paar wachtende mannen achter hem.

‘Zoek een van hun aanvoerders die dit heeft overleefd, en breng hem bij mij!’

Het gezicht van Andreas Dumont Desbardes leek zich elke dag te verharderen en vertoonde niet het minste spoor van mededogen. Zijn littekens en zijn gegroefde trekken getuigden van de vele gevechten die hij in het verleden had geleverd, onder de felle zon van de wegen in het oosten of in het hart van Gallica zelf. De grijze vlekken in zijn kortgeknipte zwarte baard verrieden zijn gevorderde leeftijd, maar hij was nog altijd een robuuste krijgsman, weerbaar en zelfverzekerd, en zijn honger naar macht was noch uit zijn hart, noch uit zijn blik verdwenen. Met rechte rug, zijn linkerhand rond de *abacus* geklemd, de geestelijke en wereldse officiersstaf van zijn orde, stak hij het veld vol rokende ruïnes over zonder een blik voor de laatste overlevenden die hem nakeken op zijn weg naar het hart van de binnenstad. Het brede rode kruis op zijn witte mantel vervaagde langzaam tussen de rookwolken. De grootmeester van de Militie van Christus had zijn eerste missie volbracht.

* * *

Na zijn val rolde Bernard de Laroche met een kreet van pijn over het aarden steegje. Even bleef hij in elkaar gedoken zitten, zijn handen tegen zijn zij gedrukt. Toen hij zijn pijn had verbeterd, deed hij zijn ogen open en keek snel links en rechts de steeg in. Niemand... voorlopig.

De rook die door de hele stad walmd, leek te dansen op de wind en heimelijk het straatje in te glippen. Rechts en links laaiden de vlammen hoog op. Overal lagen verbrande stukken hout en brokken steen op de grond. De man wreef met zijn mouw over zijn gezicht. De pijn, de angst, het diepe verdriet en de scherpte van de rook deden zijn ogen weer tranen. Moeizaam kwam hij overeind en na een korte aarzeling richtte hij zijn schreden naar het zuiden. Vluchten. Hij kon niets anders doen.

Met gebogen rug liep hij half rennend weg, zijn met bloed besmeurde handen kruiselings tegen zijn wond geperst. Telkens wanneer zijn voeten de grond raakten, bezorgde de schok daarvan hem een felle pijnscheut door zijn wond. De zweetdruppels op zijn voorhoofd werden niet langer veroorzaakt door de hitte van de brand, maar door pure pijn, de foltering van dat kleine, in zijn ingewanden genestelde stukje hout. De muren vlogen voorbij. Hij rende zonder er verder bij na te denken, hopen op verlossing aan het einde van zijn weg.

Ineens zag hij door de rook heen een gestalte opdoemen. Hij haastte zich naar de muur langs de steeg en verborg zich in een nis. Een Milicien! Zonder enige twijfel. Op zijn schouder was een stuk van het op zijn witte mantel geborduurde brede rode kruis zichtbaar. Bernard stak zijn nek uit om nog een blik te kunnen werpen. De krijgsmonnik kwam nu op hem af en naderde snel. Hij moest hem wel gezien hebben.

De gewonde aarzelde geen moment. Hij maakte rechtsomkeert en holde de andere kant op, zijn gezicht vertrokken van de pijn, die ondraaglijk werd. Maar hij moest rennen. Hij kon niet vechten. Hij *weigerde* te vechten.

Al snel hoorde hij de stappen van de soldaat achter zich, vanzelfsprekend veel sneller dan die van hem. Bernard vloekte. Zijn benen leken steeds zwaarder te worden, zijn voeten sleepten over de okerkleurige aarde. Hij verloor nog steeds veel bloed; zijn zicht werd almaar troebeler. Hij vroeg zich af of hij het bewustzijn niet zou verliezen voordat de man hem inhaalde. Nee, daar moest hij zich tegen verzetten. Het einde van de steeg was niet ver meer. Hij had nog een kans om zich te verbergen. Misschien kon hij op een toren komen

en daarvandaan op de stadswallen klimmen. Vluchten over de weergang die om Nabomar heen liep. Had hij daar nog genoeg kracht voor?

Maar al voordat hij het einde van de steeg bereikte, werd hij in zijn vaart gestuit door de plotselinge verschijning van een tweede Milicien. Nog dichterbij, deze, recht voor hem. En er was geen andere uitweg. Geen bres in de muur, geen steegje tussen de huizen. De twee soldaten hadden hem omsingeld en stoven als twee jachthonden op hem af.

Hij kon niets meer doen. Verzet was zinloos. Bernard de Laroche liet zich op zijn knieën vallen. Hij wist dat hij nu zou sterven en zich bij zijn vrouw en zijn kind zou voegen. Hij had dus gefaald. Het was hem niet gelukt om hen te overleven. Maar misschien was het wel beter zo.

Nu hoef ik het leven zonder hen niet te dragen. Ik mag niet wanhopen. Onze ziel overleeft, dat weet ik. Er wachten ons andere levens, andere geboorten. Ik ben bereid. Ga jullie gang, dood me maar. Dood me nu maar.

Hij sloot zijn ogen en glimlachte, in afwachting van de dodelijke klap. Het verlossende scherp van de snede. Er volgde echter geen klap, er werd ineens een hand op zijn schouder gelegd.

‘Overeind!’ blafte een van de twee Miliciens met een stem vol minachting. ‘De grootmeester wil je zien!’

Onthutst sloeg Bernard zijn ogen op. Boven zich zag hij het gezicht van de twee mannen. De blik in hun ogen. Ze keken teleurgesteld omdat ze hem niet ter plekke konden doden. Ze hadden eens moeten weten dat hij ook liever hier en nu aan zijn einde was gekomen.

‘Bernard de Laroche, ik verzoek je om deze verklaring te ondertekenen, die wij aan Zijne Heiligheid paus Nicolaas IV zullen zenden.’

De Militie van Christus was op de dag van de aanval meteen weer vertrokken en had het verwoeste hart van de binnenstad van Nabomar achtergelaten zonder zich om de gevolgen van de brand te bekommeren. De krijgsmoenniken waren al ver weg toen de laatste vlammen doofden tussen de lijken en het puin. Zonder enig berouw hadden ze de echo van het verdriet en het geweeklaag achter zich gelaten.

In Saint-Martin d'Asle, een van de vele abdijen die de orde in de Tolsanne had opgericht, alsof ze de ketters op hun eigen terrein wilden uitdagen, probeerde de grootmeester al dagenlang tevergeefs een bekentenis te ontrukken aan de man die hij gevangen had genomen.

‘Als u me die verklaring eens liet lezen voordat ik hem teken, mijnheer...’ klonk een stem achter in de donkere kerker.

Langzaam verscheen er een gezicht vanuit de schaduw, gezwollen en vol vochtige wonden, het ene oog gesloten. De man ademde moeizaam, gehurkt tegen de koude steen van de muur. De wond in zijn zij hadden ze snel verzorgd, maar aangezien hij sindsdien bont en blauw was geslagen leed hij nu nog veel meer pijn. Bernard de Laroche was een jonge edelman uit de lage adel van Nabomar, een bescheiden, warmhartige man, nauw betrokken bij het stadsleven. Zoals veel goedopgeleide mannen uit de streek was hij al vroeg bekeerd tot het geloof van de Bons Hommes; hun onafhankelijkheid weerspiegelde zijn voorkeur voor plaatselijk gezag, evenals zijn afkeer van zowel de koning van Gallica als het politieke bestel dat hij vertegenwoordigde, maar evenzeer van de Kerk en haar zendelingen.

Sinds een aantal jaren volgde hij het onderwijs van de Bons Hommes, en hun geloof was volkomen in tegenspraak met het politieke bestel van Gallica. Ze legden een eed af om niet meer te vloeken, niet meer te oordelen en niet meer te doden, terwijl oorlogen en een gewelddadige ridderstand de funderingen vormden van de Gallicaanse heerschappij. Ze geloofden in reïncarnatie en dat was in tegenspraak met het erfrecht en de hiërarchie op basis van geboorte, van adelstand... En in hun geloofspraktijk gold de religieuze hiërarchie niet langer. De gelovigen namen zelf deel aan de rituelen, de Bons Hommes preekten in de taal van de Quienne, het Occitaans, in kleine bijeenkomsten waar iedereen vrijuit kon spreken. Hier werd het gezag vervangen door de geest. En Bernard de Laroche wist dat het om al die redenen was dat koninkrijk en Kerk Nabomar waren binnengevallen en zijn mensen hadden vermoord. Uit angst om overweldigd te worden door deze vrijheidsbeweging, die in heel Tolsanne opgang vond.

‘Je mag hem lezen, hoor. Alles wat hier geschreven staat is waar, ook al hebben we dat zelf moeten uitvinden, aangezien jij weigert te praten.’

De jonge edelman hoestte. Het was niet duidelijk of het een cynisch gelach was dat hem in de keel bleef steken, of een gereutel van pijn.

‘U hebt me zo geslagen dat ik niets had kunnen zeggen, al had ik het gewild.’

‘Dat maakt niets uit, jonge vriend. Ik weet dat je een ketter bent, en dat is het enige wat telt. Kom op, teken... Tenzij je liever hebt dat ik het in jouw plaats doe? Heb je de kracht niet om zelf je handtekening te zetten?’

De grootmeester boog zich voorover en stak hem een ganzenveer toe. Maar Laroche liet zijn hoofd weer tegen de muur achteroverzakken.

‘Is het niet aan de notaris om me dat papier te laten tekenen?’ mompelde hij.

‘Je bent knap spraakzaam vandaag! En een ketter die zo gehecht is aan de regels van het koninkrijk zie ik ook voor het eerst!’ snauwde Dumont Desbardes terwijl hij zijn rug weer rechtte. ‘Goed, aangezien jij alle medewerking weigert, teken ik in jouw plaats. Het doet me oprecht verdriet om je zo te zien. Helemaal alleen. Je hoogmoed ben je nu wel kwijt...’

Ik ben vooral mijn vrouw en mijn kind kwijt. Mijn huis. Mijn broeders. Alles wat mijn leven vormde. Maar één ding heb ik gewonnen: zekerheid.

‘Je handlangers zijn je niet in groten getale komen redden, is het wel?’ vervolgde Dumont Desbardes spottend. ‘Die sekte van jullie is niet erg bevorderlijk voor de broederschap...’

‘Wij geloven niet dat geweld de manier is om onze problemen op te lossen. En het zou hoe dan ook zinloos zijn om te vechten tegen mensen zoals u...’

‘Het doet me plezier dat te horen.’

‘U kunt ons doden, Desbardes, u kunt ons het leven ontnemen, maar niet ons geloof...’

De grootmeester barstte in lachen uit. ‘Wat een fraaie woorden!’ zei hij schamper. ‘Ontroerend. Maar als jullie eenmaal dood zijn, of weer bij zinnen, zou dat zogenaamde geloof van je wel eens van geen enkel belang kunnen zijn... Maar nu genoeg gepraat, ik moet dit kostbare document gaan overhandigen.’

De grootmeester sloot het traliehek achter zich en verwijderde zich met snelle pas.

Bernard de Laroche slaakte een diepe zucht en probeerde te slapen. Hij had niets beters te doen, in afwachting van de dood. Wachten en hopen dat zijn ziel een beter leven tegemoet ging.

* * *

In het jaar onzes Heren 1154, op de eerste zondag van september, heeft Bernard de Laroche, ingezetene van Nabomar, voorgeleid voor de eerwaarde en godvruchtige Andreas Dumont Desbardes, dankzij goddelijke voorzienigheid grootmeester van de Militie van Christus en afgezant van het apostolisch gezag, na op de vier heilige evangeliën van God te hebben gezworen de waarheid en niets dan de waarheid te vertellen inzake de beschuldiging van ketterij, door hemzelf of als getuige van anderen en om de waarheid niet te verhullen noch onwaarheden te debiteren uit liefde, uit dienstvaardigheid, uit haat, uit angst of om winst en na uitgebreid te zijn ondervraagd, verklaard niets te weten van enige ketterij en nog nooit contact te hebben gehad noch bekend te zijn met ketters.

Vervolgens heeft bovengenoemde Bernard de Laroche, in het jaar onzes Heren 1154, op de tweede zondag van september, voorgeleid voor bovengenoemde grootmeester, zijn rede en zijn herinnering hervonden en onder de afgelegde eed, zijn woorden gecorrigeerd. Zijnde dat de beklaagde zich, sinds ongeveer twee jaar, elke week naar de Tour du Nord van de stad Nabomar begaf om bijeen te komen met de ketters Guillaume del Pech, Raimond Delbloc, Arnaud Didier, Aimeric Deslandes, Raimond Huc, Guillaume Fenasse de Manke, Pierre Taillefer, Bérenger Broze, Gaillard France en Pierre de Claverie. Daar praktiseerden de verdachte en alle andere bovengenoemde ketters onderwijs, tegen het geloof en tegen de sacramenten van de Kerk, knielden en salueerden elkaar op ketterse wijze, dat wil zeggen door de handen op beide wangen te leggen, het hoofd schuin te buigen, beurtelings naar beide zijden, en drie keer het woord 'Benedicite' herhalend.

Item, dat hij genoemde ketters herkende als Bons Hommes en dat

groot nut kon voortkomen uit hun vriendschap en liefde, en dat als de beklaagde hun aanhanger en hun gelovige werd, zij hem goud en zilver zouden geven.

Item, dat hij gedurende al die tijd het geloof van de ketters deelde en nog steeds zo gelooft.

Deze verklaring heeft hij opgesteld en getekend in het bovengenoemde jaar en op de bovengenoemde datum, ten overstaan van de bovengenoemde grootmeester en in aanwezigheid van getuigen, namelijk de religieuze broeders van de Militie van Christus, van Raimond d'Alayrac, notaris afgevaardigd door de Heilige Stoel, en van mij, Bernard Vizille, notaris van de koning voor het graafschap Tolsanne.

Wij, de beide bovengenoemde notarissen, waren aanwezig bij al het hierboven verklaarde en hebben alles gehoord en beschreven, en vervolgens voorgelegd aan bovengenoemde Bernard de Laroche opdat hij zijn verklaring ondertekende. Gezien dat, indien enig individu een gevaar voor de gemeenschap wordt en indien zijn zonde besmettelijk is voor anderen, het voor het algemeen welzijn loffelijk en heilzaam is om hem ter dood te brengen, wordt de beklaagde bij deze, op uitspraak van de grootmeester Andreas Dumont Desbardes, afgezant van het apostolisch gezag, veroordeeld tot de doodstraf door ophanging.

Abdij van Saint-Martin d'Asles, jaar des Heren 1154.

Onder aan de brief stond het zegel van Andreas Dumont Desbardes. In de was gedrukt, met behulp van de zegelring die alle grootmeesters erfden, de *Abraxas Pantheis*, stond er een man op afgebeeld met de kop van een haan, een rondas in zijn rechterhand en een zweep in de linker. Eromheen, als randschrift, een eenvoudige Latijnse tekst: ':+: SECRETUM:TEMPLI:':

* * *

Op de ochtend dat de Militie de galg opzette in Nabomar had Andreas Dumont Desbardes zich geïnstalleerd in de bibliotheek van

Saint-Martin d'Asles, waar hij de executie van Bernard de Laroche peinzend afwachtte.

Aan een kleine tafel in het grote vertrek vol boeken zat hij met zijn ellebogen op het tafelblad en zijn kin in zijn handen bedachtzaam en ernstig in de verte te kijken. Er klonk geen enkel geluid in de grote abdij. De meeste Militieleden waren vertrokken en de stilte was rustgevend. De grootmeester had die rust nodig. Hij wilde afstand nemen van de drukte om het verloop van de zaken te analyseren. Omdat hij gehoorzaam was aan de paus, had hij formeel geen zeggenschap over het lot van de orde. Toch genoot hij wel voldoende vrijheid om de wensen van Nicolaas IV naar eigen inzicht te interpreteren. En daar ging het nu net om. Hoe moest hij de bevelen van de paus interpreteren? Wat zat erachter?

De antwoorden op zijn vragen wilden niet komen, ook al was de stilte nog zo bevorderlijk voor het nadenken. Hij kon zich kennelijk niet losmaken van wat hem vandaag wachtte. Het werd een lange dag. Binnenkort zou hij de abdij moeten verlaten.

Hij had bevolen dat Bernard de Laroche op het grote plein van Nabomar ter dood gebracht moest worden, voor de ogen van de stadsbewoners. Met deze executie wilde hij een voorbeeld stellen, het bewijs leveren van de onwrikbaarheid van de Kerk. Nabomar had zich nog niet hersteld van de aanval door de grootmeester van de Militie van Christus, maar het gevaar bestond dat zich een nieuwe gemeenschap van ketters in de stad zou vestigen en naar de mening van Dumont Desbardes was een tweede gewelddadig machtsvertoon niet overbodig. De inwoners van het graafschap Tolsanne, rijk en arm, moesten begrijpen dat de Kerk vastbesloten was om de ketterij eens en vooral uit te roeien.

De pauselijk legaat was daar heel duidelijk in geweest. En hij had sterk aangedrongen. Nu hij er niet in geslaagd was om Bohem gevangen te nemen, was het voor Andreas Dumont Desbardes van groot belang om zijn ijver en zijn waarde te bewijzen. De zaak van de jonge wolvenjager had zijn reputatie ernstig geschaad. Niet alleen had de nederlaag van de grootmeester de paus teleurgesteld, ook binnen de orde was kritiek te horen geweest. Na de rebellie van sergeant Fredrik – die Dumont Desbardes eigenhandig had moeten doden –

hadden meerdere Militieleden de brutaliteit gehad om het grootmeesterlijk gezag openlijk af te keuren. Dat zou niet meer gebeuren. Daar had Dumont Desbarges zich van verzekerd. Hij had zijn discours verhard, de broeders die hem goedgezind waren tot sleutelposten bevorderd en de kritische leden gedegradeerd. Onder zijn invloed was de Militie van Christus aan het radicaliseren. De kruistocht tegen de ketters was de ideale gelegenheid om het gezag van het instituut in Gallica te bekrachtigen en zijn banden met de paus te versterken.

Zo ver was Dumont Desbarges gekomen met zijn gedachten toen er plotseling een Milicien de bibliotheek binnenkwam. De grootmeester keek verbaasd op. Hij had aangegeven niet gestoord te willen worden voor het einde van de ochtend.

‘Wat is er aan de hand?’ gromde hij terwijl hij opstond.

De Milicien salueerde voor zijn superieur en zei: ‘Grootmeester, Bernard de Laroche is verdwenen.’